

www.krasp.org.pl

**Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich**

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Rektor
Politechniki Śląskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 14 stycznia 2022 r.

KRASP/304/2022

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo nr SPS-WP.020.388.4.2021 z 14 listopada 2021 r. w załączeniu przesyłam opinię Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczącą rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

W imieniu Prezydium KRASP

Przewodniczący KRASP
Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Opinia o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich po zapoznaniu się z opinią Konferencji Rektorów Uczelni Pedagogicznych wyraża głęboką troskę o polepszenie systemu edukacji realizowanej na różnych poziomach i szczeblach kształcenia szkolnego. Jednym z wyrazów tej troski jest działanie na rzecz poszerzania zakresu otwartości środowiska poszczególnych szkół i placówek przez proces uspołecznienia szkoły.

Uważamy, że jakości edukacji nie polepszy centralizowanie procesów zarządzania szkołą, lecz wręcz przeciwnie, tworzenie możliwości swobodnego działania tym, na których oparty jest system szkolny i którzy starają się kształcić i wychowywać młodzież.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że postęp pedagogiczny oraz rozwiązania nowatorskie powstają w dużej mierze w efekcie twórczości pedagogicznej realizowanej w poszczególnych placówkach oświatowych. Powyższe przesłanki nie pozwalają zatem poprzeć opiniowanego projektu, którego postanowienia prowadzą do wzmocnienia roli kuratora oświaty, a tym samym centralizacji procesów zarządzania szkołami/placówkami.

Można zrozumieć zamiar poszerzenia funkcji kontrolnej kuratora oświaty, jednakże realizacja tego zamiaru poprzez przekazanie w jego ręce polityki kadrowej jest nie do zaakceptowania z kilku powodów:

- 1) przyjęcie projektowanego rozwiązania narusza ustrojowy podział kompetencji, co prowadziłoby do rozmycia odpowiedzialności za funkcjonowanie szkoły ze strony organu prowadzącego oraz administracji rządowej;
- 2) sprowadzenie organu prowadzącego do roli wykonawcy zaleceń przedstawiciela administracji państwowej wymagałoby zmiany ustroju oświatowego regulowanego obowiązującą ustawą;
- 3) funkcjonujący w określonych projektem ramach prawnych dyrektor stałby przed wyborem jednej z dwu strategii zarządzania szkołą: a) podejmować działania nowatorskie narażając się na brak akceptacji i ew. odwołanie przez kuratora oświaty albo b) ostrożnie utrzymywać status quo (nietrudno przewidzieć jakie wybory będą dominować);
- 4) niezależnie od rodzaju uchybienia dyrektor mógłby być odwołany, co czyni go całkowicie podległym kuratorowi oświaty. Taki stan rzeczy prowadziłby do obniżenia powagi tego stanowiska.

Nie do utrzymania są także zapisy dotyczące składu komisji konkursowej oraz możliwości głosowania „zaocznego”. Sprowadzenie procesu wyłaniania dyrektora do wykonania swoistej arytmetyki głosów sprowadza tę procedurę do procesu formalnego, a nie rzeczywistego konkursu, w którym zwycięża najlepszy.

Należy podkreślić, że proponowane zmiany dotyczyć będą wszystkich zaangażowanych podmiotów w proces kształcenia: uczniów, rodziców, dyrektorów i nauczycieli oraz organów prowadzących szkoły/placówki, tj. samorządów.

Projektowane zapisy pozbawiają jednostki samorządu terytorialnego wpływu na organizację sieci szkół. Organizacja sieci szkół i ich prowadzenie jest zadaniem własnym gmin, powiatów

i województw. Dotychczasowe brzmienie tych przepisów określało, jakie kryteria prawne samorząd powinien wziąć pod uwagę, podejmując decyzję np. o likwidacji szkoły. Pozostaje zatem pytanie, kto będzie ponosił odpowiedzialność za sieć szkół/placówek?

Proponowane zmiany znacznie ograniczają rolę rodziców, nauczycieli (ale także i uczniów) w projektowaniu i realizacji wychowawczej roli szkoły/placówki, pozbawiając w praktyce decydowania o treściach i formie zajęć pozalekcyjnych i przekazując je organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny. Aktualnie zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez stowarzyszenia i inne organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzenie lub wzbogacenie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły/placówki realizowane są pod kontrolą dyrektora, rady szkoły oraz rady rodziców. Wydaje się, że to rozwiązanie jest optymalne. W obecnej sytuacji rodzice (ale także i uczniowie) mają realną szansę na współdecydowanie o rodzaju zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę/placówkę. Z projektowanych regulacji prawnych nie wynika wprost jakimi kryteriami będzie kierował się urzędnik wydając zgodę na realizację takich zajęć. Zgodnie z przedłożonym projektem co najmniej dwa miesiące przed rozpoczęciem zajęć dyrektor będzie musiał uzyskać pozytywną opinię kuratora na temat programu oraz materiałów do zajęć dodatkowych. Wprowadzenie takich procedur administracyjnych może w znaczący sposób ograniczyć współpracę szkoły/placówki z organizacjami i stowarzyszeniami.

Nie znajdujemy również uzasadnienia na wprowadzenie kar (do 3 lat więzienia) dla dyrektora szkoły/placówki za *przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków w zakresie nadzoru nad małoletnim, czym działa na jego szkodę*. Przepisy regulujące tę sytuację już istnieją. Kierownik placówki oświatowej na podstawie art. 231 §1 Kodeksu karnego odpowiada za przekroczenie uprawnień jak każdy funkcjonariusz publiczny.

Bardzo duży nasz niepokój budzi wprowadzenie możliwości realizowania *indywidualnego nauczania i obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego z wykorzystaniem technik i metod na odległość w przypadku znacznych trudności w realizowaniu tych zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami w domu dziecka lub ucznia*. Ta zmiana ma dotyczyć uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego i dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego. Należy podkreślić, że realizacja tego zapisu w praktyce może prowadzić do społecznego wykluczenia dzieci i uczniów posiadających takie orzeczenia oraz pogłębianie trudności w ich społecznym rozwoju.